

УДК 631.1:65.012.23

Півторак Я.І., д. с.-г. н., професор©, **Гордійчук Н.М.**, к. с.-г. н., доцент
*Львівський національний університет ветеринарної медицини
та біотехнологій імені С.З. Гжицького*

ЯКІСТЬ І КОНКУРЕНТОЗДАТНІСТЬ ПРОДУКЦІЇ ЯК ВАЖЛИВІ ФАКТОРИ ІНТЕНСИФІКАЦІЇ ЕКОНОМІКИ

Матеріали статті у популярній формі висвітлюють зростаючу роль якості продукції і конкурентоздатності сільгоспідприємств, їх здатність вписуватися в зовнішнє оточення та пристосовуватися до ринкових відносин, адекватно використовувати особливості сучасної економіки і умови прискорення науково-технічного прогресу.

Ключові слова: *якість, конкурентоспроможність, сільгоспідприємства, матеріальне виробництво, засоби виробництва.*

Прискорення соціально-економічного розвитку України передбачає різний перехід до інтенсифікації виробництва та розвитку сільськогосподарського виробництва на основі максимального використання якісних факторів економічного зростання. Орієнтація на високоефективне виробництво за рахунок якісних показників актуальна для всього, як промислового, так і сільськогосподарського виробництва, хоча вирішення даної проблеми в аграрному секторі економіки має особливі принципи. Обумовлено це перш за все підвищеними вимогами суспільства до асортименту і якості продуктів харчування, товарів широкого вжитку, серед яких $\frac{3}{4}$ вироблених матеріальних благ складає продукція сільського господарства і промислових підприємств, які працюють на сільськогосподарській сировині.

З розвитком матеріального виробництва вдосконалюються засоби виробництва і зростають якісні показники продукції, яка виробляється. В основі цих зв'язків діє об'єктивний економічний закон зростання потреби. Суть цього закону полягає в тому, що в міру розвитку виробничих потужностей і виробничих відносин зростає рівень потреби суспільства і одночасно розширюються можливості їх забезпечення. Закономірно, що з підвищенням рівня та потреби постійно зростають вимоги до якості матеріальних благ, виникає необхідність покращення якісних показників продукції. Так, наприклад, з 1 т молока жирністю 3% можна одержати 34 кг масла, жирністю 4% – 46 кг, жирністю 5% – 60 кг, і так можна продовжувати в багатьох інших прикладах.

Таким чином, чим повніше та чи інша продукція, або виріб задовольняють виробництво і споживання, тим потреба в них відповідно зменшується. З'являється можливість заощаджувати трудові та матеріальні ресурси, спрямовувати їх в інше виробництво. В цьому і полягає економічний

© Півторак Я.І., Гордійчук Н.М., 2011

ефект якості. З іншої сторони, актуальність проблеми якості обумовлюється також можливістю конкурентоздатності продукції в умовах ринку.

Підвищення якісної характеристики продукції, яка виробляється, в значній мірі визначає виживаємість підприємства в умовах ринку та науково-технічного прогресу, що забезпечує ефективність виробництва і економію всіх видів матеріальних ресурсів. Тому не випадково, тенденція на підвищення якості продукції охопила весь світ. Отже, під економічно оптимальною якістю необхідно розуміти співвідношення якості і затрат, яку можна визначити за формулою:

$$K_{\text{опт.}} = O/C,$$

де $K_{\text{опт.}}$ – економічно оптимальна якість;

O – якість продукції;

C – затрати на виробництво, грн.

Що стосується конкурентоспроможності продукції, то вона тісно пов'язана з якістю і визначається в маркетингу як функціональна роль конкуренції на ринку та визначається наступними чинниками:

- а) виявлення або встановлення ринкової вартості;
- б) вирівнення індивідуальної вартості і розподіл прибутку залежно від затрат праці;
- в) регуляція перерозподілу засобів між галузями та виробництвами.

Комплекс конкурентоздатності продукції складається з трьох груп елементів: технічних, економічних і соціально-організаційних, керівництво якими в принципі повинно здійснюватися системно. Так, виробники багатьох фірм США і Японії використовують маркетинг якості як форму демократизації капіталу, що сприяє зацікавленості робітників у підвищенні якості виробленої продукції.

При сьгоднішніх масштабах сільгоспвиробництва навіть незначне підвищення якості продукції може сприяти зростанню економічної ефективності. Відповідно, у поєднанні зростаючих об'ємів сільськогосподарської продукції з високою її якістю, закладені великі резерви в діяльності сільгоспідприємств, а також дотримання технологічної дисципліни, оскільки невиконання вимог призводить до втрат, які важко відновити.

Отже, якісні перетворення в галузі сільського господарства, як рослинництва, так і тваринництва, повинні здійснюватися послідовно і неухильно, при максимальному використанні можливостей спеціалізованого виробництва з найбільш ефективною експлуатацією природно-економічного потенціалу. Важливо також активізувати науковий пошук альтернативних джерел направлених на скорочення втрат поживних та інших якісних показників сільськогосподарської продукції при її виробництві, заготівлі, переробці і зберіганні, використовувати раціональні шляхи надходження високоякісної сировини на завершальному етапі виробництва.

Література

1. Месель–Веселяк В.Я. напрями забезпечення конкурентоспроможності аграрного виробництва. / В.Я. Месель–Веселяк. // Економіка АПК. – 2009. – №10. – С.7 – 14.
2. Саблук П.Т., Кропивко М.Ф. Кластиризація та механізм підвищення конкурентоспроможності та соціальної спрямованості аграрної економіки // Економіка АПК. – 2010. – №1. – С. 3–12
3. Саблук П.Т. Концепція реформування управління аграрним сектором / П.Т. Саблук, В.П. Ситник, М.Ф. Кропивко [ін.] // – К.: ННЦ ІАЕ, 2005. – 64 с.
4. Сучасна аграрна політика України: проблеми становлення / За редакцією акад. УААН П.Т. Саблука та В.В. Юрчишина – К.: 1996. – 644 с.
5. Харченко Т.Б. Роль держави у забезпеченні якості продукції українських виробників // Економіка АПК. – 2004. - №1. – С.64 – 69.

Summary

**Pivtorak Ya.I., d. s.-ā. n., professor,
Gordiychuk N.M., k. s.-ā. n., an associate professor
Lviv National University of Veterinary Medicine and Biotechnologies
named after S.Z. Gzhytskij**

**QUALITY AND COMPETITION ABILITY OF PRODUCTS AS
IMPORTANT FACTORS OF INTENSIFICATION OF ECONOMY**

Materials of the article in a popular form light up the growing role of quality of products and competitiveness of agricultural enterprises, their ability written into external surroundings and adapt to the market relations, adequately to use the features of modern economy and condition of acceleration of scientific and technical progress.

Стаття надійшла до редакції 06.04.2011 р.